

2011

SOCIOLOGY (Optional) (Paper – I)
समाजशास्त्र (वैकल्पिक) (पत्रिका – I)

111481

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Nature : Conventional (Essay) Type

स्वरूप : पारंपारिक (वर्णनात्मक)

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

N. B. :

सूचना :

(1) Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.

उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.

(2) Question No. 1 is **compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting **one** question from **each Section**.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.

(3) Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.

उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

(4) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.

ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे. तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल. अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

(5) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.

नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.

(6) Candidates should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.

उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.

(7) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.

कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

SEAL

1. Answer any four of the following :

खालीलपैकी कोणतेही चार ची उत्तरे लिहा :

(a) Rise of capitalism.
भांडवळशाहीचा उदय.	10
(b) C. H. Cooley's contribution of the development of self.
'स्व'च्या विकासात सी. एच. कुळेचे योगदान.	10
(c) Characteristics of feudalistic.
सरंजामशाहीची वैशिष्ट्ये.	10
(d) Emile Durkheim's theory of religion.
धर्म विषयक दरखीमचे विचार.	10
(e) Sources of primary data.
प्राथमिक माहिती मिळविण्याचे स्रोत.	10

SECTION - A
विभाग - अ

2. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Scope of sociology.
समाजशास्त्राची व्याप्ती.	10
(b) Characteristic of social group.
सामाजिक समूहाची वैशिष्ट्ये.	10
(c) Characteristics of social institutions.
सामाजिक संस्थेची वैशिष्ट्ये.	10
(d) Types of organizations.
संघटनांचे प्रकार.	10

3. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Sociology as a social science.
समाजशास्त्र एक सामाजिक विज्ञान.	10
(b) Parson's concepts of social system.
समाज व्यवस्थेच्या दृष्टिने पार्सनची संकल्पना.	10
(c) Social norms of social structure.
समाज रचनेची सामाजिक नियमने.	10
(d) Characteristics of community.
समुदायाची वैशिष्ट्ये.	10

SECTION – B
विभाग – ब**4. Answer the following sub-questions :**

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) i) Agencies of socialization.
समाजिकरणाची साधने.	5
ii) Significance of socialization.
समाजिकरणाचे महत्त्व.	10
(b) Concepts of social stratification.
सामाजिक स्तरिकरणाची संकल्पना.	10
(c) Consequences of social mobility.
सामाजिक गतिशीलतेचे परिणाम.	15

5. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) i) Components of culture.
संस्कृतीचे घटक.	10
ii) Stages in socialization.
समाजिकरणाच्या पायऱ्या.	5
(b) Caste, closed stratification.
जात, बंदिस्त स्तरिकरण.	10
(c) Functionalist perspectives on social stratification.
सामाजिक स्तरिकरणाचा कार्यात्मक दृष्टिकोण.	15

SECTION – C
विभाग – क**6. Answer the following sub-questions :**

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Theocratic power system.
दैवी सत्ताक पद्धती.	10
(b) Concepts of social change.
सामाजिक परिवर्तनाची संकल्पना.	10
(c) Technological development and impact on society.
तंत्रज्ञान विकास आणि समाजावर होणारे परिणाम.	10
(d) Types of social movement.
सामाजिक चळवळीचे प्रकार.	10

P.T.O.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Democratic society.
लोक सत्ताक समाज.	10
(b) Social evolution.
सामाजिक उत्क्रांती.	10
(c) Sources of social change.
सामाजिक परिवर्तनाचे स्रोत.	10
(d) Characteristics of social movement.
सामाजिक चळवळीची वैशिष्ट्ये.	10

SECTION - D

विभाग - ड

8. Answer the following sub questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Theory of class struggle of Karl-Marx.
कार्ल-मार्क्सचा वर्ग संघर्ष सिद्धांत.	10
(b) Major steps in social research.
सामाजिक संशोधनातील प्रमुख पायऱ्या.	15
(c) Types of sampling.
नमूना निवडीचे प्रकार.	15

9. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Durkheim's thinking on suicide.
आत्महत्येविषयी दरखीमचे विचार.	10
(b) Role of hypothesis in research.
गृहीतकृत्यांची संशोधनातील भूमिका.	15
(c) What is the survey method in research ?
संशोधनातील सर्वेक्षण पद्धत म्हणजे काय ?	15